

**SAMOEVALVACIJSKO POROČILO OŠ JANKA MODRA,
DOL PRI LJUBLJANI
ZA ŠOLSKO LETO 2013-2014**

**EVALVIRANI SEGMENT: VZGOJNO
DELOVANJE ŠOLE**

Videm, 15.2.2015

Samoevalvacijsko poročilo je ena izmed nalog ravnatelja, ki so opredeljene v 49. členu ZOFVI, sprejema pa ga Svet zavoda v skladu z 48. členom ZOFVI (Ur. List RS, št. 115/03, 36/08, 64/09-popr. ter 65/09-popr.).

Namen samoevalvacijskega poročila je ugotoviti, do kolikšne mere in na kakšen način smo dosegli zastavljene cilje. Samoevalvacijo izvajamo, da bi ovrednotili in določili vrednost, kakovost, uporabnost, učinkovitost ali pomembnost tistega, kar evalviramo in želimo s tem identificirati potrebne izboljšave.

V povezavi z zagotavljanjem kakovosti v izobraževanju je že dlje časa predmet razprav razmerje med samoevalvacijo (kako vidim sebe) in zunanjo evalvacijo (kako me vidijo drugi). V trendu povečevanja avtonomije šol in vrtcev, razvijajo metode evalvacije, ki bodo omogočale več sodelovanja in spodbujale samoevalvacijo.

Namen samoevalvacije je izboljšati kakovost učenja in poučevanja ter okrepiti sposobnost šol in vrtcev, da samoevalvacijo vseh pomembnejših dejavnosti sistematično izvajajo. Namen zunanje evalvacije pa naj ne bi bil le nadzor in rangiranje, temveč zunanja spodbuda k izvajanju samoevalvacije in javnemu poročanju zavodov o rezultatih delovanja – posredovanje transparentnih informacij udeležencem izobraževanja.

V poročilu o realizaciji letnega delovnega načrta je bil samoevalvacijski pristop v veliki meri že prisoten pri posameznih dejavnostih, zato sem se odločil, da bom v Samoevalvacijskem poročilu malce podrobneje obdelal segment uspešnosti šole pri vzgojnem delovanju. Za ta segment sem se odločil iz razloga, da je postalo v zadnjih desetletjih vzgojno delovanje šol zelo otežkočeno zaradi množice zakonskih in podzakonskih aktov, pri čemer se zelo rado zgodi, da je zaradi množice dreves enostavno nemogoče videti gozd. Žal pa se vse večkrat šole v Sloveniji srečujemo z vzgojno problematiko. Tudi na naši šoli se pojavljajo različni dogodki, ki nakazujejo na vzgojne težave. Seveda se vsi strokovni delavci na šoli trudimo, da bi bilo tega čim manj. Na šoli v izogib vzgojnim težavam uporabljamo različne preventivne aktivnosti, ki jih bom opisal v nadaljevanju, hkrati pa menim, da je zelo pomembna hitra reakcija ob vzgojnih težavah v šoli.

Sprva bi rad predstavil vzgojno problematiko v šolskem letu 2013/14. Na razredni stopnji smo imeli vzgojne težave z dvema učencema (2. in 3. razred). Težave so se pojavljale zaradi šibke samokontrole in opozicionalnega vedenja. V obeh primerih smo šli ob prisotnosti težav v tesno sodelovanje s starši. V enem primeru smo šli tudi z vedenjsko-kognitivno metodo v (samo)kontrolno vedenja, ki je bilo spremljano tako doma kot tudi v šoli. Ostalih izrazitejših težav na razredni stopnji nismo imeli.

Na predmetni stopnji se pogosteje poslužujemo tudi vzgojnih opominov. V sedmih razredih so bili izrečeni trije vzgojni opomini zaradi motenja pouka, neupoštevanja navodil učitelja, prinašanja alkoholne pijače v šolo, zamujanja pouka, neustreznega odnosa do učiteljev, neopravljanja domačih nalog, med vmesno prosto uro uživanja prepovedanih substanc. V osmem razredu so bili izrečeni trije vzgojni opomini (en učenec je dobil dva), in sicer zaradi motenja pouka in neupoštevanja navodil učitelja. En vzgojni opomin pa je bil izrečen v devetem razredu, in sicer zaradi motenja pouka, prinašanja mobitela v šolo in ne izročitev le tega dežurni učiteljici, nesodelovanja pri pouku, zamujanja pouka, neobiskovanja dopolnilnega pouka, neopravljanja večjega števila domačih nalog in restitucij, prihajanja v šolo brez zvezkov in pripomočkov. Vzgojni opomin je dobila ena učenka, ostalo pa so bili učenci.

V omenjenem šolskem letu smo zaznali v času učenčevih prostih ur, oz. za nekatere učence ob zaključku pouka, da je prišlo do uživanja prepovedanih substanc, pri čemer je en učenec na nadaljnji

pouk prišel pod vplivom alkohola. Učence, za katere smo izvedeli, da so bili ob dogodku skupaj v bližini šole, smo takoj naslednji dan poklicali v skupni razred in jim dali navodilo, da opišejo dogodek, ki se je dogajal pretekli dan s seznanitvijo, da kar nekaj informacij že imamo in da pričakujemo iskrenost. Na podlagi vseh zapisov smo sestavili zgodbo, s katero smo nato soočili učence in v istem tednu tudi vse starše. Vzgojne opomine so dobili učenci, ki so se vrnili k pouku, za ostale smo starše le seznanili z vsebino in jim predlagali, naj ukrepajo doma. Starši so soglašali, da so v sodelovanju s šolsko svetovalno službo učenci pripravijo za vse paralelke skupaj restitucijo v smislu Power point predstavitve posledic posameznih substanc: alkohol, cigaret, konoplje in ostalih drog. Delali so več ur po pouku pod vodstvom svetovalne službe ter delo dokončali tudi doma. Po dveh mesecih priprav pa so pripravljeno predstavili v dvorani vsem paralelkam v času oddelčne ure. Dogodek se od takrat ni več ponovil.

Seveda se razredniki, svetovalna služba in vodstvo večkrat odzovejo na neustrezna vedenja pred podanim vzgojnim opominom. Vedno smo v tesnem sodelovanju staršev, da tako težave rešujemo bolj sistemsko in skušamo vzgojne opomine v prvi vrsti preprečiti, seveda pa to vedno ni mogoče.

Preventivne dejavnosti na šoli v smeri zmanjševanja vzgojnih težav potekajo na več nivojih. Zelo pomembno nam je sodelovanje s starši. S tem namenom organiziramo čim bolj zanimiva predavanja za starše z vzgojno vsebino v času roditeljskih sestankov ali govorilnih ur, saj so izkušnje pokazale, da je udeležba v tem času največja. Predavanja organiziramo v zimskem času, ko zunaj še ni dela. V lanskem šolskem letu smo imeli predavanje psihologinje Zdenke Zalokar Divjak in predstavitev delavnic s področja različnih vrst nasilja in spoprijemanja z njim v izvedbi učencev, učiteljev in vodstva OŠ Livada.

Preventivne aktivnosti pa se izvajajo tudi z učenci. Od prvega do petega razreda ima vsak razred po pouku eno uro socialnih veščin (»Jaz in drugi«), ki jo izvajajo pedagoginje (specialne, socialne) in psihologinja. Ure so namenjene medsebojnemu spoznavanju, razvijanje spretnosti medsebojnega poslušanja in pogovora, spoznavanju sebe in razvijanju empatije do sočloveka. Ob tem razvijamo različne vrednote medsebojne pomoči, podpore, hkrati pa se pogovarjamo tudi o neustreznih oblikah komunikacije in kako jo preprečiti. V razredu se včasih soočajo tudi s posameznim problemom, ki se pokaže v razredu in se v teh urah razrešuje prisoten konflikt, neustrezno vedenje.

Od šestega razreda imamo poleg vključevanja šolske svetovalne službe in vodstva v razrede ob aktualnih temah, tudi redne letne delavnice (po dve združeni uri), ki jih izvedejo zunanji izvajalci:

6.r. Nasilje med vrstniki: Zavod MISSS

7.r. Kisik za vsakega - preventiva pred odvisnostjo od cigaret: Društvo No excuse

7.r. Droge - soočanje s posledicami in reagiranje ob soočanju: Projekt človek

8.r. Spolnost - seznanjanje s posledicami prezgodnjih sp. odnosov: Zavod MISSS

9.r. Odraščanje - pogovor o aktualnih temah z mladimi: Zavod MISSS

V prihodnosti načrtujemo še več drugih in podobnih preventivnih predavanj in delavnic, s katerimi bomo skušali obdržati vse oblike nasilja na najnižji možni ravni. Tako, na primer, načrtujemo v prihodnjem šolskem letu preko Zavoda za zdravstveno varstvo Celje izobraževanje »To sem jaz«. Razrednike predmetne stopnje bomo v 4-urnem izobraževanju usposobili za izvedbo cca 10 delavnic na temo (realne) samopodobe in socialnih veščin, ki bi

jih nato izvedli v vseh razredih tekom šolskega leta v času razrednih ur (mimogrede, en od zelo pomembnih ukrepov, je razredna ura vsak teden, za kar nam preostalo polovico krije občina. Tako imajo razredniki več stika s svojim razredom in lahko učinkoviteje vplivajo na dogajanje v razredu.). Na šoli že imamo literaturo - knjigo, kjer učitelje zelo dobro vodijo skozi te delavnice, je pa potrebno še nekaj veččin in dodatnih usmeritev, ki bi jih dobili preko dela v malih skupinah. Delavnice za učitelje bo izvajala psihologinja Alenka Tacol s sodelavci. Planiramo tudi več delavnic in predavanj za starše, saj ugotavljamo, da se je razvilo izjemno dobro sodelovanje, kar je nujni pogoj za doseg vzgojnih ciljev.

Menimo, da smo pri vzgojnem delovanju razmeroma uspešni, morda pa bi lahko rekli, zelo uspešni. Zahvala za to gre predvsem sprotne reagiranju pri vsakršnih dogodkih, doslednosti pri preganjanju in sankcioniranju, ter zelo dobremu sodelovanju s starši. Možnosti izboljšav vidimo pri nadaljnjem poglobljanju sodelovanja in pri povečevanju zaupanja med starši in šolo. Mirno in spodbudno okolje na šoli je namreč silno krhka, pa toliko bolj dragocena, dobrina, ki jo moramo negovati vsi deležniki pedagoškega trikotnika: učenci, starši in šola.